

RREGULLORE E VEPRIMTARISË
BOTUESE
E
INSTITUTIT TË STUDIMEVE TË
KRIMEVE DHE PASOJAVE TË
KOMUNIZMIT

Neni 1

Rëndësia e botimeve të ISKK dhe konteksti ligjor

Botimet përbëjnë një aspekt mjaft i rëndësishëm të aktivitetit të Institutit të Studimeve të Krimeve dhe Pasojave të Komunizmit (ISKK), në përmbushjen e misionit të tij për transparencën e së shkuarës komuniste, për zbardhjen e krimeve dhe pasojave të komunizmit, në zbatim të detyrave të ngarkuara me Ligjin nr. 10242 të Institutit të Studimeve të Krimeve dhe Pasojave të Komunizmit (ISKK), datë 25.02.2010, sipas të cilit, ISKK: (neni 5, 'a') *studion dhe vlerëson objektivisht periudhën e regjimit komunist; (neni 5, 'b') analizon, studion dhe dokumenton krimet e kryera nga organet e diktaturës komuniste, si dhe pasojat gjatë dhe pas periudhës së komunizmit; (neni 5, 'f') "vë në dijeni publikun për krimet dhe rrjedhojat e tjera të luftës së klasave"; (neni 5, 'g') "sistemon dhe boton kujtimet e të dënuarve politikë, qoftë të atyre që u burgosën, qoftë të atyre që u persekutuan në kampet e internimit"; (neni 5, 'h') "publikon dhe përhap materiale të shkruara, në letër dhe në rrugë elektronike".*

Në projektet e veta botimore, brenda startegjisë së tij për evidentimin e krimit komunist, ISKK, krahas produktit të vet studimor, përfshin edhe vepra të studiuesve shqiptarë e të huaj, që dëshmojnë me dokumente apo në rrugë memoriale, përvojën e persekutimit të qytetarëve, grupeve shoqërore, intelektualëve dhe shkencës shqiptare gjatë rregjimit komunist.

Të gjitha produktet botimore të ISKK bëhen për qëllime edukative, informuese dhe sensibilizuese, dhe për këtë arsye shpërndahen falas në bibliotekat publike, bibliotekat shkollore e universitare, në institucione kërkimore, media dhe në formën paketave të veçanta promovuese gjatë Konferencave shkencore Kombëtare e Ndërkombëtare.

Neni 2

Natyra dhe qëllimi i botimit të teksteve

1. ISKK mund të botojë libra nën emrin dhe kujdesin e tij në këto gjini:
 - Studime shkencore, të cilat trajtojnë tema që lidhen me krimet e regjimit komunist në Shqipëri;
 - Kujtimet e të dënuarve politikë - të burgosur, internuar e dëbuar;
 - Krijimtari të pabotuar të autorëve të dënuar politikë nga regjimi komunist;
 - Albume fotografike, antologji, tekste shkollore, etj;
 - Revistë periodike vjetore, me përmbledhje me referatet e konferencave shkencore të organizuara prej vetë Institutit, reçensione, artikuj studimorë, ese, dhe dokumente;
 - Katalogë, fletpalosje dhe materiale të tjera promovuese të aktivitetit të ISKK.

2. Botimi i librave synon dokumentimin, analizimin, studimin, publikimin, e krimeve të kryera nga regjimi komunist në Shqipëri.
3. Botimi i librave të ISKK synon të plotësojë literaturën e nevojshme për njohjen e krimeve të komunizmit në shkallë të gjerë nga publiku, për të ofruar material shkencor për studimet akademike dhe tekstet shkollore në lidhje me krimet e regjimit komunist, si dhe libra për lexime jashtëshkollore.

Neni 3

Enti botues i ISKK

1. ISKK ka entin e vet botues, që përgatit dhe publikon veprat e miratuara për botim, me autorë specialistë të saj dhe/ose bashkëpunetorë të jashtëm.
2. Botimet e ISKK mbajnë në ballinë logon dhe emrin e Institucionit. Vepra e kërkuar dhe e planifikuar për t'u botuar nga ISKK, i nënshtrohet një analize nga Këshilli Shkencor i ISKK, që garanton kontributin e padyshimtë shkencor, dokumentues, dëshmues apo letrar.
3. Vlerësimet e Këshillit Shkencor për secilën nga veprat, i kalojnë Bordit Drejtues të ISKK për shqyrtim dhe vendimin përfundimtar. Pas marrjes së vendimit, veprat e përzgjedhura i nënshtrohen procedurës së redaktimit, përgatitjes për shtyp dhe botimit nga stafet përgjegjëse në ISKK.
4. Botimet në formë librash të ISKK pajisen me ISBN dhe revistat periodike me ISSN. Drejtoria përgjegjëse e botimeve periodike mban lidhje me institucionet e indeksimit nderkombetar.

Neni 4

Kriteret dhe procedura e botimeve

1. Çdo vepër studimore duhet të ketë gjithë elementët e një botimi shkencor, në formë dhe përmbatje.
2. Librat me kujtime të të dënuarve politikë mund të jenë shkruar nga vetë personi, ose mund të jenë përgatitur përmes intervistash - nga specialistë të ISKK ose autorë të jashtë Institutit.

3. Librat mund të përgatiten nga një autor ose grup autorësh. Përveç dorëshkrimit, kërkesa për botim duhet të ketë bashkangjitur një sinopsis të veprës.
4. Çdo vepër që paraqitet për t'u miratuar për botim në ISKK nuk duhet të jetë botuar më parë si libër ose formë tjetër (përveç rasteve kur zgjidhet strategjikisht nga Drejtoria e Studimeve).
5. Dorëshkrimet për botim nga bashkëpunëtorë të jashtëm, dorëzohen fizikisht ose në rrugë elektronike në ISKK, në përgjigje të thirrjeve për dorëshkrime për botime, të cilat botohen në kategorinë “ njoftime” në faqen zyrtare elektronike të ISKK;

Neni 5

Vepra shkencore

Një vepër konsiderohet shkencore dhe botohet nga ISKK në përputhje me Nenin 1 të kësaj rregulloreje, nëse plotëson kushtet e mëposhtme:

- Është rezultat i një pune kërkimore dhe e ndërtuar mbi argumente shkencore;
- Është e pajisur me referenca bibliografike dhe/ ose dokumentare;
- Përkrahet rezultatet shkencore në një formë të përshtatshme për verifikim dhe/ ose ripërdorim në kërkim të mëtejshëm shkencor;
- I është nënshtruar një procedurë të formalizuar *ex et ante* (paraprakisht dhe pas botimit) dhe të bërë publike të recensionimit;

Neni 6

Revistat shkencore

Konsiderohet revistë shkencore periodiku që:

- Plotëson kriteret e përgjithshme në Nenin 1 të kësaj rregulloreje;
 - Siguron procedurë të formalizuar të recensionimit të artikujve, e cila duhet të jetë publike *ex et ante* (paraprakisht dhe pas botimit), të garantuar nga Këshilli Shkencor;
 - Siguron anonimitetin e recensentëve që bëjnë vlerësimin paraprak të punimeve për pranimin e tyre për botim;
 - Siguron periodicitet të rregullt;
 - Respekton rreptësisht standardet ndërkombëtare të katalogimit dhe indeksimit shkencor (titull, abstrakt dhe fjalët kyçe në gjuhën angleze).
- Drejtoria përgjegjëse kujdeset, brenda mundësive, për indeksimin shkencor të tyre në listat me njohje ndërkombëtare.

Neni 7

Botimet përruruese

ISKK bën botime përruese dhe popallarizuese për pasqyrimin e veprimtarive të veta (konferenca, seminare, projekte arsimore) të tilla si: botime speciale, broshura, botime didaktike, katalogë, fletëpalosje, etj. Botimet përruruese dhe ato popullarizuese bëhen me vendim të Bordit Drejtues.

Neni 8

Kontributet shkencore

Pranimi i kontributeve shkencore bëhet në përputhje me praktikat më të mira të etikës së botimit, duke respektuar rreptësisht kërkesat më lidhje me autorësinë dhe ndalimet për dorëzimin e dyfishtë, plagjiaturën, manipulimin e figurave dhe konfliktin e interesit. Etika e botimeve shkencore të ISKK mbështetet në kodin evropian të sjelljes për integritet në kërkimin shkencor.

Neni 9

Parandalimi i plagjiaturës

Plagjiatura është e papranueshme dhe e dënueshme. Plagjiatura përfshin, por nuk kufizohet vetëm me:

- Kopjimin e tekstit të materialit nga burime të tjera;
- Kopjimin e ideve, imazheve ose të dhënave nga burime të tjera;
- Ripërdorimin e tekstit nga botime të mëparshme personale; - Përdorimin e një ideje nga një burim tjetër me gjuhë të modifikuar.

Konsiderohet plagjiaturë edhe:

1. Tjetërsimi i autorësisë, përdorimi i pacituar i një materiali orgjinal, i botuar a i pabotuar qoftë;
2. Tjetërsimi i autorësisë përmes perifrimit, fshehjes formale, përkthimit të lirë, që rezulton shkelje në sasi e cilësi e parimit *fair use* (përdorimit të arsyeshëm) të orgjinalit të tjetrit;
3. Në çdo rast që teksti i huazuar zotëron mbi punën e autorit.

Teksti i kopjuar drejtpërsëdrejti nga një burim tjetër duhet të paraqitet dukshëm, ndërmjet thonjëzash ose me shkrim korsiv, duke cituar burimin orgjinal në gjithë treguesit, në atë shkallë që mundësojnë verifikim. Përdorimi pa citim i skicës së një studimi, i strukturës së veprës së re, bartur a frymëzuar nga vepra të mëparshme vetjake, është autoplagjiaturë. Dorëshkrimi nuk

pranohet nëse plagjiatura zbulohet gjatë recensionimit. Nëse plagjiatura zbulohet pas botimit, ISKK ruan të drejtën njoftimit publik.

Neni 10

Manipulimi i imazhit

Manipulimi i ilustrimeve është i papranueshëm. Imazhet nuk mund të manipulohen a të rregullohen në atë mënyrë që çon në keqinterpretim të informacionit që përcjell imazhi origjinal. Manipulimi i imazhit përfshin, por nuk kufizohet vetëm me:

- Përdorimin e imazhit, duke përmirësuar, zhvendosur apo duke hequr karakteristika të veçanta brenda tij;
- Grupimin e pashenjuar me dicitura të imazheve, që për ndryshe duhej të paraqiteshin veçmas;
- Përshtatjen a rregullimin e dritës, kontrastit apo ekuilibrit të ngjyrës për të errësuar, shmangur apo keqinterpretuar ndonjë informacion.

Nuk përbën manipulim rasti i qortimit të imazhit të burimit të përdorur nga një autor i dytë për ilustrim, nëse ai vetë përmban fshehje të pjesshme, shtesa a modifikime, që kanë shmangur përmbajtjen e tij të vërtetë. Në qoftë se manipulimi shmangës i imazhit verifikohet gjatë procesit të recensionimit, ISKK i kërkon autorit të dhënat burimore. Dorëshkrimi mund të mos pranohet për botim nëse nga verifikimi nuk krijohet siguri.

Nëse manipulimi shmangës i imazhit vihet re pas botimit, ISKK ruan të drejtën e njoftimit korrigjues.

Neni 11

Verifikimi i autorësisë

Autorësia e një vepre (punimi, artikulli) pretendohet nga subjekti i paraqitur me këtë cilësi nëse ai vetë:

- Ka konceptuar dhe projektuar veprën, mbështetur në të dhëna që i koleksionuar prej burimesh bibliografike e arkivore dhe në metodologji shkencore, si dhe i ka interpretuar dhe analizuar ato;
- Ka hartuar vetë lëndën shkencore apo letrare, ose e ka rishikuar atë në mënyrë kritike, referuar treguesve të rëndësishëm të dijes intelektuale të fushës;
- Ka dhënë pëlqimin përfundimtar për variantin e dorëzuar për botim. Autori merr individualisht përgjegjësinë publike për karakterin shkencor të lëndës. Kontribuues të tjerë të mundshëm për kryerjen e punimit, që nuk kualifikohen si autorë, përmenden në një falënderim të veçantë. Kur punën e ka kryer një grup studiuesish apo qendër studimore, lista e autorëve duhet të përfshijë gjithë individët, kontributet e të cilëve plotësojnë kriteret e përcaktuara më lart, si dhe emrin e grupit.

Neni 12

Autori në veprë

Autor është çdo person fizik ose një grup personash fizikë, që krijojnë një veprë, produkt intelektual origjinal, pavarësisht nga forma dhe mënyra e të shprehurit. Në mungesë të provave për të kundërtën, çdo individ ose grup individësh, emri i të cilit shfaqet mbi ballinën e një vepre, cilado qoftë mënyra e shfaqjes, prezumohet autor i veprës.

Neni 13

Kontrata e botimit

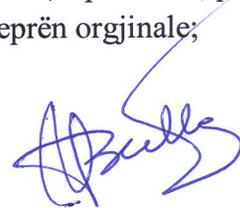
Pas miratimit të botimit të librit nga Bordi Drejtues, autorit/autorëve u lind e drejta për nënshkrimin e kontratës së botimit dhe përfitimin e shpërblimit të punës krijuese dhe shkencore, referuar ligjit "Për të drejtat e autorit dhe të drejta të tjera lidhura me to". Me kontratën e botimit autori pranon t'i njohë entit botues të drejtën e riprodhimit të veprës së tij nëpërmjet shtypshkrimit ose shumëfishimeve të tjera të ngjashme, si dhe të drejtën e shpërndarjes së tirazhit të veprës; ndërsa botuesi merr përsipër të publikojë veprën dhe t'i njohë autorit të drejtat për të cilat është rënë dakord, si dhe të kujdeset për shpërndarjen e suksesshme të tirazhit të saj dhe t'i sigurojë autorit informacion periodik për shpërndarjen. Në kushtet e kontratës së botimit parashihet kohëzgjatja e të drejtave të entit botues.

Titullari i të drejtës së autorit ka të drejtë t'i japë botuesit lejen e përkthimit dhe të përshtatjes së veprës.

Neni 14

Kushtet e lidhjes së kontratës

1. Kontrata e botimit përmban kushtet e mëposhtme:
 - a) kohëzgjatjen e vlefshmërisë së kontratës;
 - b) formën ekskluzive ose jo, kohën dhe territorin ku do të shfrytëzohet vepra;
 - c) tirazhin;
 - ç) shpërblimin e autorit, të përcaktuar në përputhje me këtë ligj;
 - d) numrin e kopjeve të autorit;
 - dh) kushtet teknike të botimit dhe të shpërndarjes së këtij botimi ose, sipas rastit, për çdo ribotim;
 - e) periudhën kohore kur autori duhet ta dorëzojë të përfunduar veprën origjinale;
 - ë) procedurat e kontrollit të tirazhit të veprës;
 - f) botimin e veprës me ISBN.

2. Mungesa e ndonjë kushti të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni i jep autorit të drejtën të tërhiqet nga kontrata, si dhe të kërkojë shpërblim për dëmin e shkaktuar.

Neni 15

Shpërblimi i autorit/autorëve

Botimet e ISKK nuk kanë qëllim të mirëfilltë fitimprurës. Misioni ynë është informimi, edukimi, dhe sensibilizimi publik. Në përmbushje të këtij misioni, ISKK dhuron botimet e veta për bibliotekat universitare e publike, për organizata kombëtare dhe ndërkombëtare që shërbejnë memories komuniste, për subjektet me interes arsimor e shkencor brenda dhe jashtë Shqipërisë, median, si dhe për individë të shquar në fushat studimore. Marrëdhëniet midis entit botues të ISKK dhe autorëve rregullohen përmes një kontrate tip të negociueshme, që mban në konsideratë misionin dhe qëllimin e botimeve të saj. Masa dhe format e shpërblimit të autorëve përcaktohen nga Bordi Drejtues në marrëveshje me ISKK, varësisht prej rëndësisë së studimit, individualitetit të autorit si faktor ndikues, të gjinisë dhe të llojit si edhe buxhetit vjetor.

Për veprat me bashkautor, marrëdhëniet mes bashkautorëve e shpërblimi i tyre përcaktohen me marrëveshje ndërmjet palëve, sipas Kodit Civil.

Neni 16

Veprat e krijuara në bazë të kontratës së punës

1. Të drejtat pasurore për veprat e krijuara në bazë të kontratës individuale të punës i përkasin punëdhënësit. Në këtë rast në kontratë përcaktohet periudha kohore gjatë së cilës ai i gëzon këto të drejta, me përjashtim të rastit kur shprehimisht është vendosur ndryshe. Nëse kjo periudhë nuk është përcaktuar, ajo konsiderohet të jetë 3 vjet, duke nisur nga data kur është dorëzuar vepra.
2. Me përfundimin e periudhës kohore, të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, të drejtat pasurore i kthehen punëmarrësit.

Neni 17

Copyright-i i botuesit dhe i autorit

1. Pas nënshkrimit të kontratës së botimit dhe shpërblimit të autorëve, ISKK zotëron të drejtë ekskluzive sipas ligjit "Për të drejtat e autorit dhe të drejta të tjera të lidhura me to". E drejta e autorit lejon çdo përdorues të shkarkojë, të shtypë, të nxjerrë një ekstrakt, të ripërdorë

dhe të arkivojë veprën e botuar në përputhje me tarifatat e parashikuara për sa kohë që përdoruesi e citon autorin dhe burimin e veprës sipas ligjit.

2. Titullari i të drejtës së autorit ka të drejtë t'i japë botuesit lejen e përkthimit dhe të përshtatjes së veprës.

Neni 18

Ankimimi

Autorët mund të paraqesin ankesë me shkrim për refuzimin e materialit të tyre pranë Bordit Drejtues të ISKK. Ankesa duhet të përmbajë arsyetime të detajuara të pretendimeve të tyre, duke iu referuar pikë për pikë përgjigjeve të recensionuesve ose komenteve të Këshillit Shkencor.

Neni 19

Financimi i botimeve

Botimet financohen nga ISKK, me fondet e saj që burojnë nga buxheti i shtetit, me donacione nga donatorë vendas ose të huaj, sponsorizime dhe grante nga institucionet publike dhe nga vetë autorët.

Librat shpërndahen pa shpërblim, sipas agjendës së veprimtarive të ISKK dhe sipas një plani të hartuar nga Drejtori Ekzekutiv.

Shitja e tyre është e ndaluar .

Autori ka të drejtë të marrë falas 15 kopje dhuratë nga ISKK.

Miraturar me Vendim Nr datë 02/09/2021

PËR BORDIN DREJTUES

Uran Butka

KRYETAR

